

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/22/2013
Identifikačné číslo spisu:	1010201093
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Zavadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1010201093.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky F. narodenej XX. D. XXXX, bytom T., zastúpenej JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, advokátom, v Bratislave, Vajnorská č. 20, proti odporkyni Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku invalidného dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2012, č.k. 5Sd/49/2010-129, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2012, č.k. 5Sd/49/2010-129 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. novembra 2012, č.k. 5Sd/49/2010-129, podľa § 250q ods. 2 vety prvej OSP potvrdil rozhodnutie z 15. februára 2010 číslo XXX XXX XXXX, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a ods. 6 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) znížila invalidný dôchodok navrhovateľky na sumu 158,60 € mesačne s účinnosťou od 4. apríla 2010 s poukazom na lekársky posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava z 29. januára 2010.

Súd prvého stupňa zistil, že lekárske posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočky v Bratislave a Sociálnej poisťovne ústredia so sídlom v Bratislave (z 29. januára 2010, z 1. júna 2010, z 26. októbra 2010, z 25. novembra 2010, z 10. mája 2011, z 22. septembra 2011, zo 7. septembra 2012 a z 10. októbra 2012), zohľadnili všetky navrhovateľkou uvádzané zdravotné ťažkosti, vysporiadali sa s lekáorskými nálezmi odborných lekárov, ktoré sa nachádzajú v zdravotnej dokumentácii. Ich závery považoval za dostatočne odborné, presvedčivé, náležité odôvodnené a nezistil medzi ich závermi a zisteným skutočným stavom rozpor. Podľa jeho názoru tiež dostatočne odôvodnili zaradenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia navrhovateľky do kapitoly XV. odd. E, položky 4 písm. b) Prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení.

Krajský súd o trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského soudu podala navrhovatelka odvolání. Namítala, že krajskému soudu předložila odborné stanovisko soudního znalce z odboru chirurgie doc. MUDr. R., PhD., který po zhodnocení její zdravotního stavu ze zdravotní dokumentace zařadil její zdravotné postihnutí do kapitoly XV, oddíl E, položka 4, písm. c) Přílohy č. 4 zákona o sociálním pojištění, čímž zpochybnil závěry posudkových lékařů sociálního pojištění. Uviedla, že v prvostupňovém konání nebyli vypočítáni žádní posudkoví lékaři sociálního pojištění, nebyli konfrontováni s tímto odborným stanoviskem soudního znalce a krajský soud ani neodůvodnil, proč nevyhovel návrhom navrhovatelky na znalecké dokazování příslušným ústavom. Súd prihládol len na dôkazy predložené odporkyňou a tým nedbal na rovnosť účastníkov konania. Ďalej namietala, že posudková lekárka sociálneho poistenia v posudkovej správe z 22. septembra 2011, nezohľadnila výsledok z vyšetrenia zdravotného stavu podľa nálezu z 27. júla 2011 vydaného elektromiografickým laboratóriom Neurochirurgickej kliniky Fakultnej nemocnice Lekárskej fakulty Univerzity Komenského, ktorý potvrdil predpokladaný syndróm FBSS s léziou, čo by podmieňovalo zaradenie zdravotného postihnutia pod písmeno c/ kapitoly XV, oddiel E, položka 4 Přílohy č. 4 zákona o sociálním pojištění s vyššou mierou poklesu schopnosti. Žiadala preto, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo ho zmenil tak, že zruší rozhodnutie odporkyne z 15. februára 2010 číslo XXX XXX XXXX a vec jej vráti na ďalšie konanie. Súčasne žiadala náhradu trov konania.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 250s OSP) bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie (§ 71 ods. 3 a ods. 4 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení lekárska posudková činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") a podľa odseku 2 písm. b) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

Podľa § 153 ods. 8 zákona o sociálnom poistení posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrojúcim lekárom a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne. Posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia môže posúdiť dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav poistenca v prítomnosti prítomného lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

Podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení - všeobecné posudkové hľadisko u chorôb podporného a pohybového aparátu (kapitola XV) - miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa funkčného postihnutia (postihnutia pohybu v kĺboch v súvislosti so záťažou na príslušný kĺb) a vplyvu na ostatné systémy a orgány. Pri zistení pohybových a degeneratívnych zmien treba porovnať, či ich rozsah a výskyt presahujú zmeny typické pre porovnateľnú vekovú kategóriu. Samotné röntgenologicky zistené degeneratívne zmeny nezapríčiňujú pokles schopnosti zárobkovej činnosti, rovnako ako skutočnosť, či bola vykonaná operácia na končatine alebo na chrbtici, alebo súvislosť s úrazom. Pri chronických zápaloch kĺbov treba prihliadnuť popri poruche funkcie tiež na aktivitu chorobného

procesu. Pri celkovej osteoporóze, či osteomalácii (napr. pri hormonálnych poruchách, gastrointestinálnych resorpčných poruchách, pri poškodení obličiek), je miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti závislá od rozsahu a stupňa patologických zmien skeletu a z nich vyplývajúcej poruchy funkcie.

Podľa kapitoly XV. oddiel E bod 4., písmeno b) Prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení (dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia) často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu, zodpovedajú ochoreniu s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu od 35 % - 45 %.

Podľa kapitoly XV. oddiel E bod 4., písmeno c) Prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení zodpovedá ochorenie s nepriaznivým reziduálnym funkčným nálezom a trvalými prejavmi dráždenia nervov s parézami a so svalovými atrofiami a poruchou funkcie zvieračov, miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu od 70 % - 80 %.

Zo spisov vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľky hodnotil naposledy 7. septembra 2012 MUDr. E. účasti odbornej lekárky psychiatricky MUDr. C., CSc. V lekárskom posudku, vypracovanom po vlastnom lekárskom vyšetrení navrhovateľky a vyšetrení psychiatrickou, ako aj na základe lekárskeho nálezov odborných lekárov, a to z MRI vyšetrenia z 23. októbra 2010, z vyšetrenia v neurolochirurgickej ambulancii z 23. decembra 2010 a z 25. júla 2011, z neurologického nález z 11. januára 2011, z nález algeziológa z 11. februára 2011, z nález neurológa z 27. júla 2011, z echokardiologického vyšetrenia zo 7. augusta 2012, z kontrolného kardiologického vyšetrenia z 4. septembra 2012, z prepúšťacej správy z neurologickej kliniky zo 17. januára 2012, z kontrolného neurologického vyšetrenia zo 6. septembra 2012, MRC chrbtice z 16. augusta 2012, očné vyšetrenia z 22. júna 2012 a z urologického vyšetrenia z 3. septembra 2012, dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky je stav po operácii chrbtice s častým svalovým a nervovým dráždením a oslabením svalového korzetu naďalej podmieňuje mieru poklesu 45 %, čo je horná hranica rozpätia. Ďalej uviedol, že ochorenie navrhovateľky nemožno zaradiť do kapitoly XV., oddiel E, položka 4, písmeno c) Prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, lebo nebolo preukázané, že navrhovateľka trpí na ťažké parézy končatín, svalové atrofie a sfinkterové poruchy. Stresová inkontinencia moču nie je podľa záverov posudkového lekára spôsobená certebrogénnym ochorením, ale ide o funkčnú poruchu, ktorá nesúvisí s operáciou chrbtice. Súčasne poukázal na lekársku správu z 10. mája 2011 a na skutočnosť, že posudkový lekár sociálneho poistenia v nej uvádza okolnosti, na základe ktorých došlo k zníženiu miery poklesu zo 75 % na 45 %.

Z dôvodu iného zdravotného postihnutia, ischemickú chorobu srdca, nebolestivú formu a ostatné zdravotné poruchy posudkový lekár navýšil mieru poklesu o 10 % podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení.

Z uvedeného vyplýva, že MUDr. E., posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia so sídlom v Bratislave potvrdil závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí navrhovateľky ako aj o určenej miere poklesu tak, ako boli uvedené v predchádzajúcich lekárskeho posudkoch.

Na požiadanie krajského súdu posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredia MUDr. E. vyhodnotil ďalšiu zdravotnú dokumentáciu navrhovateľky, a to závery o MR vyšetrení mozgu a krčnej chrbtice zo 16. augusta 2012 a nález z ortopedickej ambulancie z 5. septembra 2012, ktoré podľa lekárskej správy z 10. októbra 2012 „nedokumentujú závažné poškodenie zdravotného stavu, iba potvrdzujú známe skutočnosti. Nemajú vplyv na celkový posudok z 7. septembra 2012. MR vyšetrenie krčnej chrbtice preukázalo nepatrné vyklenovania platničiek, najmä C4/5, zatiaľ bez koreňovej symptomatológie a myelopathie. Nález mozgu sa podstatne nemení, nie sú priekazné nové ložiská“.

K námietkam navrhovateľky, uvedených v odvolaní odvolací súd poznamenáva, že posudzovanie zdravotného stavu ako podmienku invalidity podľa § 153 zákon o sociálnom poistení je zverené

posudkovým lekárom, ktorí v lekárskom posudku stanovujú mieru poklesu schopnosti vykonávať pracovnú činnosť žiadateľa. I keď lekárske posudky sú len jedným z podkladov, na základe ktorých odporučia rozhoduje o invalidite žiadateľa, stanovenie miery poklesu je zverené len posudkovým lekárom. Súdy pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia zisťujú, či lekárske posudky sú úplné, presvedčivé dostatočne odborne doložené, objektívne a vzájomne neodporujúce.

Odvolací súd zistil, že na základe požiadanie navrhovateľky doc. MUDr. R. PhD, súdny znalec z odboru zdravotníctva, odvetvie chirurgia, zo zdravotnej dokumentácie predloženej navrhovateľkou, a to z lekárskej správy z I. Neurologickej kliniky Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave z 27. júla 2011, z lekárskej správy Neurologickej ambulancie VŠ UaSP sv. Alžbety Bratislava a Fakultnej nemocnice s poliklinikou Nové Zámky z 25. júla 2011, z lekárskeho správ Dr. Magnet, s.r.o. zo 6. augusta 2010 a magnetickej rezonancie Ružinov z 22. júna 2012 a z lekárskej správy MUDr. D.Z. P. z 5. septembra 2012 dospel k záveru, že zdravotný stav navrhovateľky „je možné a potrebné kvalifikovať položkou 4c.“

Z obsahu posudkového spisu vyplýva, že lekáskymi nálezmi, z ktorých súdny znalec posudzoval zdravotný stav navrhovateľky boli posudkoví lekári sociálneho poistenia oboznámení a v lekárskeho správach zo 7. septembra 2012 a z 10. októbra 2012 ich vyhodnotili.

Napriek tomu, že posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne v lekárskeho posudkoch riadne odôvodnili konkrétne stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako aj dôvod, pre ktorý nebolo možné určiť zaradenie do vyššieho rozpätia miery poklesu tak, ako sa to navrhovateľka v opravnom prostriedku domáhala, je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodná námietka navrhovateľky, aby odborné stanovisko súdneho znalca vyslovené v podaní z 13. novembra 2010, (č.l. 124 súdneho spisu) bolo v súdnom konaní v rámci dokazovania vyhodnotené a konfrontované s príslušným posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Tým by došlo k splneniu zákonnej podmienky pre vydanie rozhodnutia jednak krajského súdu a aj rozhodnutia žalovanej, ktoré má vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci (§ 153 ods. 1 OSP, § 209 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

Najvyšší súd Slovenskej republiky uvedeného dôvodu rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2012, č.k. 5Sd/49/2010-129 podľa § 221 ods. 1 písm. f) ods. 2 OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa v novom konaní vykoná dokazovanie o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť oproti zdravej fyzickej osobe tak, aby zodpovedalo zdravotnému stavu navrhovateľky zo zdravotnej dokumentácie ňou predloženej. Za tým účelom vykoná dokazovanie vypočutím súdneho znalca a posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne MUDr. E. a prípadne iným vhodným spôsobom (poverením príslušného súdneho znalca) zistí zákonnosť a postup preskúmaného rozhodnutia odporučia aj s prihliadnutím na jej súčasný zdravotný stav.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa súčasne rozhodne aj o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.